

RECOMANACIONS PER UN RETORN SEGUR DE LES LUDOTEQUES ACREDITADES A LA NOVA REALITAT

Actualitzat: 13.06.2020

**Direcció General d'Acció Cívica i Comunitària del Departament de
Treball, Afers Socials i Famílies**

Aquest document està basat en el Pla de desconfinament de la xarxa d'equipaments cívics del Departament de Treball, Afers Socials i Famílies i recull tot un seguit de recomanacions útils per un desconfinament segur i d'adaptació a la nova realitat de forma mesurada, responsable i segura.

Les diferents mesures s'hauran d'anar adaptant d'acord amb les instruccions i criteris que es vagin acordant per part de les autoritats sanitàries en les successives fases per garantir un desconfinament segur.

Objectiu general:

Proposar un procés de recuperació de les plenes funcions de les ludoteques acreditades de forma progressiva en funció de les fases de desconfinament que l'autoritat sanitària determini per al seu territori, per tal de poder mantenir un equilibri entre la seguretat sanitària de professionals i usuaris, i la necessària atenció a les persones usuàries.

Les recomanacions següents s'orienten a:

- oferir informació rellevant per a els ens i les entitats gestores de les ludoteques acreditades
- planificar a curt i mig termini els processos de reactivació de l'activitat i serveis amb l'objectiu d'avançar cap a nous escenaris amb prudència i seguretat.

Es proposen les següents recomanacions per a la reobertura de ludoteques en acordança amb les directrius pertinents de les autoritats competents en matèria de salut pública i protecció civil segons els reials decrets d'estat d'alarma i els acords del Govern de la Generalitat i a partir de l'evolució territorial i restrictiva de les diferents fases de desescalada.

En les ludoteques s'hauran de prendre un seguit de mesures de protecció individual i col·lectiva i d'auto-responsabilitat, i repensar els espais i propostes lúdiques per tal de continuar complint amb la seva missió essencial de vetllar pel Dret dels infants al joc, com a eina imprescindible per al seu desenvolupament integral, tot recordant que el Comitè dels Drets de l'Infant de Nacions Unides reconeix el dret al joc com un dret fonamental de l'infant, al costat del dret a la nutrició, l'habitatge, l'atenció de salut i l'educació.

Pel que fa a les **fases de desconfinament** es recomana una fase prèvia de neteja i desinfecció de tot l'espai seguint les recomanacions del Departament de Salut: <https://canalsalut.gencat.cat/web/.content/A-Z/C/coronavirus-2019-ncov/material-divulgatiu/neteja-desinfeccio-establiments-locales-concurrencia-humana.pdf>

Entre les fases 2 i 3 previstes a cada territori, la indicació per l'obertura de les ludoteques és preferentment a porta tancada amb les següents mesures:

- Possibilitat de fer teletreball parcial, per a les persones que tenen fills menors i càrregues familiars o similars, en favor de la conciliació. En el cas de treball presencial, possibilitat flexibilitzar horaris, per afavorir la conciliació.
- Possibilitat de fer teletreball total o parcial per les persones que pateixen algunes de les patologies de risc, sempre amb la valoració de riscos laborals.
- Seguir les mesures de seguretat en quant a distància recomanada entre persones, neteja i desinfecció de mans, higiene i ventilació dels espais i ús de mascaretes.

Durant aquestes fases es prepara l'espai i els recursos necessaris per a l'activitat lúdica i pedagògica en preparació per a l'obertura.

Es recomana que les ludoteques incorporin en el seu pla pedagògic tres aspectes clau arran de la crisi del Covid19 amb propostes lúdiques adequades per als infants i adolescents segons la seva edat:

- La gestió emocional dels infants i adolescents en relació al Covid19
- La gestió del dol (pèrdues d'avis o altres familiars pel Covid19)
- Mesures d'higiene i cura personal per a la prevenció i la protecció

Fase d'obertura del servei

Tenint en compte les diferents fases de desconfinament proposades en els diferents territoris i les indicacions del Departament en quant a les activitats de lleure en que es preveu puguin començar activitat en la fase 3, si la normativa que vagi sorgint sobre aquest punt no ho contradiu, segons indica el document acord, es podrien obrir les ludoteques que així ho considerin en aquesta fase, sempre i quant la situació i normativa posterior no ho contradigui.

Amb tot, en el cas de ludoteques l'activitat de les quals es desenvolupa majoritàriament en espais interiors, cal sospesar i posar en la balança la idoneïtat

d'obrir el servei en aquesta fase, en el difícil equilibri entre continuar oferint un servei de qualitat i necessari per al desenvolupament ple dels infants i joves en tot els seu ventall i com a éssers socials, i alhora la seguretat segons mesures establertes i valorant les possibilitats reals de dur a la pràctica la mesura de distància física amb aquest col·lectiu i també l'impacte emocional que aquesta mesura pugui tenir en els infants.

Preses aquestes consideracions, a continuació s'indiquen les recomanacions en el cas que es puguin obrir els serveis de ludoteques i és consideri apropiat, en la fase 3 de desescalada.

VENTILACIÓ, NETEJA I DESINFECCIÓ DELS ESPAIS

Pel que fa als espais de joc i altres espais comuns:

És necessari ventilar les instal·lacions interiors com a mínim abans de l'entrada i la sortida dels infants i adolescents i 3 vegades més durant el dia, almenys 10 minuts cada vegada. <https://canalsalut.gencat.cat/web/.content/A-Z/C/coronavirus-2019-ncov/material-divulgatiu/ventilacio-sistemes-climatitzacio.pdf>

- Totes les sales de joc han de poder ser adequadament ventilades. Si pot ser es deixaran les finestres obertes.
- La neteja correcta i posterior desinfecció d'espais es realitzarà amb una periodicitat almenys diària. Es seguiran les recomanacions de Neteja i desinfecció en establiments i locals de concurrència humana i en el cas de que sigui necessari les de Neteja i desinfecció en espais exteriors de concurrència humana.
- Cal garantir la neteja correcta i posterior desinfecció freqüent d'aquelles superfícies d'ús més comú com els poms de les portes, les baranes de les escales, les aixetes etc. <https://canalsalut.gencat.cat/web/.content/A-Z/C/coronavirus-2019-ncov/material-divulgatiu/neteja-desinfeccio-establiments-locales-concurrència-humana.pdf>
- Els Jocs i tot el material lúdic emprat es netejaran i desinfectaran després de cada ús i torn. En aquest sentit es prioritzarà aquell material lúdic que sigui més fàcil la desinfecció i higiene del mateix, així come es faran propostes lúdiques que donin suport emocional a infants i famílies i treballin de manera lúdica hàbits preventius.
- Es recomana afavorir les activitats de de joc a l'aire lliure, sempre que sigui possible.

Pel que fa als despatxos del personal:

- Reordenació del mobiliari per tal de respectar la distància de seguretat entre treballadors i treballadores mínima de 2 metres.
- Vetllar que les taules estiguin sense objectes (safates, papers, objectes personals, etcètera) que obstaculitzin la seva neteja.

REQUISITS D'ASSISTÈNCIA

Per assistir a la ludoteca, infants i joves han de complir els següents requisits:

- Absència de simptomatologia compatible amb la COVID-19 (febre, tos, dificultat respiratòria, malestar, diarrea...) o amb qualsevol altre quadre infecciós
- No convivents o contacte estret amb positiu confirmat o simptomatologia compatible en els 14 dies anteriors.

En cas que l'infant o adolescent presenti una malaltia crònica d'elevada complexitat que pugui augmentar el risc de gravetat en cas de contraure la infecció per SARS-CoV2, es valorarà de manera conjunta –amb la família o persones tutores i el seu equip mèdic de referència– la idoneïtat d'assistir a la ludoteca. Es consideren malalties de risc per a la Covid19:

- Malalties respiratòries greus que precisen medicació o dispositius de suport ventilatori.
- Malalties cardíques greus.
- Malalties que afecten al sistema immunitari (per exemple aquells infants que precisen tractaments immunosupressors).
- Diabetis mal controlada.
- Malalties neuromusculars o encefalopaties moderades o greus.

En el cas del personal de ludoteques es recomana que les persones de risc elevat de malaltia greu per coronavirus, rebin una valoració del servei de prevenció de riscos laborals per valorar si poden estar en contacte amb els infants. Les condicions de risc son tenir més de 60 anys i/o patir malalties cròniques, com hipertensió arterial, diabetis, problemes cardíacs o pulmonars i les immunodeficiències. Les dones embarassades es consideren un col·lectiu d'especial consideració.

MESURES DE PROTECCIÓ I PREVENCIÓ

En punts estratègics (recepció, espais de joc, despatxos, wc) es recomana la col·locació de dispensadors de solució hidroalcohòlica per a ús del personal de la ludoteca. Així com la ubicació de materials de protecció en punts estratègics (guants de làtex o nitril, dispensador de gel hidroalcohòlic, mascaretes per als usuaris). Cal que es garanteixi l'existència de diversos punts de rentat de mans, amb disponibilitat de sabó amb dosificador i tovalloles d'un sol ús.

Mesures a prendre per part de les persones professionals del servei quan estan a la ludoteca:

- Els i les professionals hauran de mesurar-se diàriament la temperatura al domicili abans d'anar a treballar
- Portar adequadament les mesures de protecció necessàries
- Distància interpersonal (entre 1,5 i 2 metres)
- Distribució d'Equips de Protecció Individual (EPIs) per a totes les persones treballadores

En els infants més grans:

- Cal reforçar conductes saludables, quan sigui possible. Tossir i esternudar al colze. Es poden utilitzar ninots o la imitació per exemplificar-ho.
- Per a treballar i entrenar el rentat de mans es poden utilitzar cançons de 20 segons de durada.
- El distanciament físic es pot treballar en els infants més grans amb exemples senzills ("estirant les ales") o marcant l'espai amb objectes o gomets.

Utilització correcta de les mascaretes.

És convenient disposar de cartells i infografies recordant la importància de seguir les mesures de prevenció, sobre tot el rentat de mans, el distanciament físic i la utilització correcta de la mascareta.

DISTANCIAMENT FÍSIC I AFORAMENT

El distanciament recomanat és entre 1,5 i 2 metres entre les persones. Per a facilitar aquest distanciament es fa necessari disminuir el nombre d'infants i joves per torn i espai de joc i mantenir grups reduïts i el màxim d'estables possible.

Les entrades i sortides de la ludoteca es faran de manera esglaonada, en intervals de 15-20 minuts i mantenint la distància per evitar aglomeracions.

El personal de la ludoteca serà responsable de vigilar el compliment d'aquestes distàncies.

RENTAT DE MANS

Es tracta de les mesures més efectives per a preservar la salut dels infants, joves i adults.

En infants, es requerirà rentat de mans:

- A l'arribada i a la sortida del centre educatiu
- Abans i després dels àpats
- Abans i després d'anar al WC (infants continents)
- Abans i després de les diferents activitats (també de la sortida al pati)

En el cas del personal que treballa a la ludoteca, el rentat de mans es durà a terme:

- A l'arribada al centre, abans del contacte amb els infants
- Abans i després d'entrar en contacte amb els aliments, dels àpats dels infants i dels propis
- Abans i després d'acompanyar un infant al WC
- Abans i després d'anar al WC
- Abans i després de mocar un infant (amb mocadors d'un sol ús)
- Com a mínim una vegada cada 2 hores.

MASCARETES

Segons l'OMS, la recomanació d'ús de mascaretes està subjecte a les normes establertes per cada país. Considerant els diferents grups d'edat, les recomanacions serien les següents:

- Infants de 0 a 5 anys. No indicada en general.

- A partir de 6 anys i si hi ha dificultat per fer complir les mesures de distanciament caldria indicar-la. Amb tot, quan es compleixin mesures òptimes de distanciament i ventilació d'espais, se'n podrà prescindir.
- Adults acompanyants d'infants menors de 5 anys en programa familiar: Indicada (Higiènica amb compliment norma UNE)
- Personal de ludoteques: Indicada (Higiènica amb compliment norma UNE)
- Cal seguir les normes per a la seva correcta col·locació i retirada.

GUANTS

Només s'aconsella utilització de guants de làtex o de nitril si s'han de tocar superfícies possiblement contaminades. No s'aconsella el seu ús en general per la sensació de falsa seguretat que poden donar, i perquè el rentat de mans acurat i amb freqüència regular és igualment eficaç, i tenint en compte l'impacte ambiental que suposa el seu ús desproporcionat.

CONTROL DE SÍMPTOMES

Es facilitaran check-lists per a la ràpida identificació de símptomes a les famílies o persones tutores i als educadors/es. A l'arribada dels infants es farà una comprovació de la temperatura (termòmetre frontal). Es recomana també la comprovació diària símptomes en els educadors/es i del personal de ludoteques. A tal efecte el personal pot fer ús de l'aplicació mòbil STOP COVID 19 CAT.

Es recomana la signatura d'una declaració responsable per part de les famílies o persones tutores per tal de garantir que es comprèn la importància de no portar els infants amb símptomes a la llar, d'informar a la ludoteca de l'aparició de qualsevol cas de COVID-19 en el entorn familiar de l'infant i de mantenir un contacte estret amb la ludoteca davant de qualsevol incidència.

Pel que fa a les mesures de seguretat i higiene s'han tingut en compte les directrius:

Pel que fa al Departament de Salut:

- *Recomanacions de Salut Pública per a l'obertura d'escoles*, de la Secretaria de Salut Pública del Departament, la Societat Catalana de Pediatria i l'Institut de Salut Global de Barcelona.

<https://www.academia.cat/files/204-8304-FITXER/SCPCATISGEscolesOK.pdf>

- Indicacions per a la neteja i desinfecció

<https://canalsalut.gencat.cat/web/.content/A-Z/C/coronavirus-2019-ncov/material-divulgatiu/neteja-desinfeccio-establiments-locales-concurrencia-humana.pdf>

Pel que fa a les indicacions del Departament en quant a les activitats de lleure:

[http://jovecat.gencat.cat/web/.content/documentos/arxiu/educacio en el lleure/formacio educadors en el lleure/normativa/Criteris-generals-per-a-lorganitzacio-de-les-activitats-de-lleure-educatiu.-Estiu-2020.pdf](http://jovecat.gencat.cat/web/.content/documentos/arxiu/educacio%20en%20el%20lleure/formacio%20educadors%20en%20el%20lleure/normativa/Criteris-generals-per-a-lorganitzacio-de-les-activitats-de-lleure-educatiu.-Estiu-2020.pdf)

Pel que fa al Ministerio de Sanidad:

- *Medidas de prevención e higiene frente a Covid-19 para la reapertura parcial de centros educativos en el curso 2019-2020*, del Ministerio de Sanidad i el Ministerio de Educación y Formación Profesional

<http://www.feccoo-madrid.org/fc09edebc305a58864d400bdc0ea1a18000063.pdf>

Documentació a tenir en compte pel que fa a l'acompanyament emocional d'infants i joves:

- Butlletí per a l'acompanyament emocional en temps de Covid,

de la Direcció General de Joventut:

http://ejoventut.gencat.cat/ca/detalls/butlleti/Butlleti_65_EJ_maig_2020

Recomanacions de l'Associació internacional de ludoteques ITLA:

<http://itla-toylibraries.org/home/wp-content/uploads/2020/03/TLA-Coronavirus-advice-and-Business-Continuity-Planning.pdf>

En tot moment cal adequar-se a les especificacions que estableixin les diferents ordres, normatives, i instruccions que es vagin publicant, tant pel que fa a les mesures d'higiene i prevenció com pel que fa a les condicions en les quals ha de desenvolupar-se l'activitat seguint les recomanacions del Departament de Salut